

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Disputatio Controversistica qua Realis Ac Substantialis praesentia corporis & sanguinis Domini in Evcharistia

**Baldinger, Bernhart
Stucki, Johann Rudolf
Heidegger, Johann Heinrich**

1669

Caput IV.

[urn:nbn:de:bsz:31-162645](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-162645)

CAPUT IV.

DIFFLATUR IV. ARGUMENTUM.

Objicies 4. Articulus demonstrativus in hac propositione: *Hoc est corpus meum*, ostendit vel panem, vel corpus? Si 1. ergò corpus prædicatur de pane; ita ut sensus sit: *Hic panis est corpus meum*; & ita propositio est falsa. Si 2. ergò idem prædicatur de seipso; adeoque propositio est identica.

Respondeo primò per instantiam: Pronomen in hac propositione: *Hic est Petrus*, vel ostendit alium, vel Petrum: non primum, quia propositio esset falsa: non secundum, quia propositio esset identica. Deinde per instantiam ad ipsos adversarios, qui Evcharistiam dicunt non esse vulgarem & prophanum panem, sed sacrum & sacramentalem, sic arguo: Pronomen *Hoc* ostendit vel panem prophanum, vel panem sacrum: si primum: ergò panis

nis facer prædicatur de prophano, ita
ut sensus sit: hic panis prophanus est
lacer, & ita propositio est falsa. Si se-
cundum: ergò idem prædicatur de
seipso. Hinc patet, hanc difficultatem
non esse peculiarem verbis Cænæ, sed
per alias quoque vagari propositiones.

Respondeo 2. directè.

Pro responsione autem notandum
primò, inquirendum hîc esse, quid pro-
nomen Demonstrativum *Hic, Hæc, Hoc*
in hisce propositionibus. *Hic* est ignis:
Hic est mons. *Hæc* est aqua. *Hæc* est
nix. *Hoc* est dolium. *Hoc* est lac. de-
monstret aut significet. Nam Demon-
stratio pronominis est eius signifi-
catio, inquit Major: consequenter, quò
intellectus, audito pronomine, ferat-
tur, & quid concipiat, inquirendū est.

Notandum 2. in Petro nos aliter
concipere rationem Petri, aliter ratio-
nem hominis, aliter rationem anima-
lis, viventis, corporis, substantiæ, & En-
tis. Vnde possumus concipere Pe-
trum sub ratione Entis vel substantiæ,
et si eum non concipiamus explicite
sub

sub ratione hominis, vel animalis, ut
 experiētiā constat.

Jam respondeo & dico, in eiusmodi
 propositionibus designari præcisè gra-
 dum substantiæ abstractum à Differen-
 tijs specificis & individuantibus, con-
 tractum tamen ad accidentia. Unde
 quando dicitur *Hæc est nix*, pronomi-
 ne *Hæc* demonstratur gradus sub-
 stantiæ, non repræsentatis illius diffe-
 rentijs sive specificis, sive individuan-
 tibus: ab his enim abstrahitur, & sen-
 sus est: Substantia horum accidenti-
 um est nix. Et consequenter quando
 dicitur: *Hoc est corpus meum*, pronomi-
 ne *Hoc* nec panis, nec corpus Christi re-
 præsentatur; sed gradus substantiæ, nō
 repræsentando differentias, qui de se
 indifferens est ad panem, corpus, &
 quamlibet substantiam ponibilem sub
 speciebus. Et sensus est: *Substantia*
horum accidentium est corpus meum.
Quasi diceret Christus: substantia ho-
rum accidentium hæcenus panis, uti ip-
sa accidentia se indicant, nunc est cor-
pus meum, uti ego assero. Quæ ver-
ba indicant conversionem panis in
corpus

corpus Christi. Certè, dum ministri
 in Cana Galilææ hydrias, jussu Christi,
 aquâ impletas afferrent, si quis eos in-
 terrogasset, quid hydrijs continere-
 tur, ipsi optimè respondissent: *Hoc*, id
 est, hydrijs contentum, *est aqua*. Post-
 quam verò Christus suâ divinâ virtu-
 te aquam in vinum convertit, & Ar-
 chitriclino proponi jussit, hic gustato
 potu proposito, optimè dixisset: *Hoc*,
est vinum. Et si ministri (ut pote qui
 sciebant, se hydrias non vino, sed a-
 quâ implevisse) architriclino contra-
 dixissent, Christus diremisset litem,
 juxta Evangelistæ Joan. 2. v 9. loquendi
 modum, dicendo: *Hoc*, hydrijs conten-
 tum, *est aqua vinum facta*: quod idem
 est, ac si dixisset: *Hoc* hydrijs conten-
 tum priùs quidem fuit aqua, jam verò,
 meâ operante Divinâ virtute, est aqua
 in vinum conversa. En idè *Hoc* in istis
 propositionibus semper connotat il-
 lam substantiam, sive liquorem illum,
 qui hydrijs continebatur, abstrahendo
 bejus differentijs specificis, quæ de-
 inde per prædicata *Aqua*, *Vinum*, *Aqua*
vinum facta ideo adstruebantur, ut
 F audito-

auditores in claram cognitionem venirent, quid illa substantia hydriis contenta propriè ac specificè esset. Imò si Christus, propositis sibi hydriis, aquam divino suo verbo in vinum convertens dixisset: *Hoc* (id est, hoc hydriis contentum, mihi que propositum) *jam est vinum*, verum locutus fuisset, quemadmodum ille verum loquitur, qui formando figuras Mathematicas, vel litteras dicit: e, g. *Hoc*, quod nunc formo, *est circulus*, seu *triangulus* seu littera *A. B &c.*

Sic pari modo, si quis Ministros, qui Christo panem & vinum in ultimâ cænâ apposuerant, interrogasset: Quid est hoc, quod Christus manibus accipit? Benè respondissent: *Hoc*, quod manibus accipit, *est panis*. Et quid est iste calix, id est, hic liquor, qui calice isto continetur? Optimè ante consecrationem dixissent: *Hic calix*, id est, hic liquor calice contentus) *est vinum*. At Christus, quia sciebat, quid sermo suus divinus operabatur consecrando, optimè dixit: *Comedite, hoc* (id est, quod vobis trado) *est corpus meum*
Math.

Math. 26. 26. Et consecrando calicem:
Bibite ex hoc omnes: Hic (id est; hic ca-
 lix, seu substantia calice isto contenta)
 est enim *sanguis meus*. Matth. 26. v. 28.
 Unde Paulus verba Christi sic refert:
Accipite & manducate: hoc est corpus
meum, quod pro vobis tradetur: hoc fa-
cite in meam commemorationem: 1. Cor.
 11. v. 24. Et de calice: *Hic calix no-*
uum testamentum est in meo sanguine.
 v. 25. Id est, ut illoquitur Lucas: *Hic est*
calix novum testamentum in sanguine
meo. Luc. 22. v. 20. ita ut manifestius
 appareat, articulum *Hic* connotare
 Calicem, id est substantiam calice
 contentam. Vide, quæ jam dixi 1.
 parte. cap. 3.

CAPUT V.

OCCURRITUR V. AR-
 gumento.

Obijcit Stuckius, pag. 15. & quidem
 satis magno applausu, hæc verba
 Pauli: *Poculum benedictionis, cui*
medicimus, nonne communio Sanguinis
Christi est? Panis, quem frangimus,
 F 2 nonne